
REKTOR

Till: fi.renissvar@regeringskansliet.se
cc: fi.ea.e3@regeringskansliet.se,
mats.e.johansson@regeringskansliet.se

2021-04-12

Dnr C 2021/75

Remissvar "SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet", dnr Fi2020/03418

Karlstads universitet har beretts möjlighet att yttra sig över Finansdepartementets promemoria "En gemensam angelägenhet" och vill anföra följande.

Remissen har beretts inom lärosätet. Remissmaterialet är mycket omfattande och ambitiöst med ett tillsynes heltäckande angreppssätt på problemområdet som utreds. Detta svar begränsas sig dock till synpunkter kring de föreslag som har en direkt påverkan på universitetets verksamhet.

17.3.3 Pedagogik, lärarutbildning och läromedel

I avsnittet beskrivs den pedagogiska forskningen i landet som svag dels i anknytning till praktik och dels i internationell förankring. Då utredningens bild ska ligga till grund för förslag som berör pedagogisk forskning och lärarutbildning vill Karlstads universitet lämna en fördjupad och mer nyanserad bild. Utredningens bild förefaller föråldrad och har en snäv syn på den verksamhet som bedrivs inom lärosätena idag. Det pågår en hel del framgångsrik praktisk forskning. Utöver Skolforskningsinstitutet har det under de senaste åren gjorts stora satsningar på praktisk forskning, så som exempelvis ULF-avtalen (Utveckling, Lärande, Forskning). Lärosätena har också gjort stora egna satsningar. Även om den internationella förankringen behöver vidareutvecklas så vill vi inte beteckna den som svag. Utifrån vårt perspektiv finns också tveksamma områden kring påståendet om brist på data för forskning kring förskolan.

Rörande förslag som framförs i avsnittet vill Karlstads universitet specifikt framföra följande.

- Att de minimikrav som föreslås för att höja statusen för lärarutbildning har ett annat syfte än vad behörighetskrav har och normalt bör ha. Det rimliga förhållningssättet till behörighetskrav i en utbildning är att de utgår från vad som krävs för att klara av att tillgodogöra sig utbildningen. Förslaget bygger också på svepande resonemang om att söktrycket till lärarutbildningen är lågt. Det finns exempel på lärarutbildning som har med lågt söktryck, men också lärarutbildning som har fler än 10 förstahandssökande per plats.
- När det gäller systemet med skolkonsulenter hade det varit välkommet med en skrivning om att de skall verka både inom lärarutbildningen (för att tillägna sig kunskap

om forskningsfronten) och inom skolväsendet (för att praktisk kunskap om verksamheten).

- Det är tveksamt att återigen aktualisera frågan om en centralisering av lärarutbildningen till färre lärosäten. I beskrivningen hänvisas till resultatet av UKÄ:s utvärderingar. Att utfallet har resulterat i en hög andel av ifrågasatt kvalitet kan också ses som en styrka i det system för kvalitetssäkring som tillsynsmyndigheten nu arbetar efter. Om detta ska ligga till grund för en bedömning om lämplighet i att bedriva utbildningen vid ett större antal lärosäten måste dock underlaget bestå av utfallet när hela utvärderingscykeln är genomförd inklusive uppföljande förbättrande arbete. Dock är utredningens beskrivning av tillgången på disputerad personal riktigt och ett alternativ skulle kunna vara att lärosätena uppmanas att profilera sig och inleda en dialog om hur olika program/ämnen på ett hanterbart sätt kan fördelas mellan olika lärarutbildande institutioner.
- Karlstad universitet välkomnar förslag om klassrumsforskning, men ställer sig frågande till om ytterligare forskning med delvis annan inriktning än vad som är fallet idag skall kunna finansieras inom den begränsade medelstildelningen för forskning med relevans för skola och undervisning. Menar förslagsställarna att detta är viktigt behövs även en ökad anslagsram för denna typ av forskning.

17.3.4 Vuxenutbildning och livslångt lärande och 17.3.5 Regionala aspekter på utbildningssystemet

Angående livslångt lärande vill Karlstads universitet liksom i remissen "Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet (U2020/03053/UH)" framföra att lärosätena redan nu har ett stort ansvar för att främja livslångt lärande. Att det är lärosätena själva som avgör hur detta yttrar sig i planering av utbud är angeläget.

Karlstads universitet uppfattar att avsnittet 17.3.5 delvis beskriver hur ett livslångt lärande ska stärkas genom ett ökat regionalt perspektiv på högre utbildning och framförallt distansstudier. Lärosätet kan inte med det underlag som presenteras värdera hur en nationell strategi för distansutbildning skulle förhålla sig till, stödja eller eventuellt kunna utgöra ett hinder för lärosätenas egna initiativ inom utbildningsformen.

Begränsat till de fyra delar av en nationell strategi som utredningen presenterar välkomnar Karlstads universitet förslagna utredningsuppdrag om distansutbildningars genomströmning och formens effekter för breddad rekrytering.

Att tillföra medel för att lärosätena ska utveckla bättre pedagogik för distansstudier sker redan idag och det är av vikt att sådana satsningar, för att åstadkomma en mer långsiktig effekt och kvalitetsförbättringar, sker sammanhållet och inte fördelas i olika uppdrag med delvis olika problembeskrivningar och syften.

Att lärosätena skulle ges i uppdrag att utforma distansbaserade programutbildningar med ledning av regionala kompetensbehov ställer sig Karlstads universitet tveksamt till. Arbetsmarknadens behov är redan tillsammans med studenternas intresse styrande för lärosätenas planering av utbudet. Precis som i fallet för det livslånga lärandet har självklart ett lärosäte ett viktigt uppdrag att tillvara ta regionala samt nationella intressen av olika utbildningsprogram och former. Att däremot reglera en sådan planering riskerar att skapa inlåsningar som varken

kommer gynna studenter eller arbetsmarknadens parter. En reglering skulle inte skapa bättre förutsättningar för regionala aspekter och livslångt lärande än vad dagens system gör.

I detta ärende har Johan Sterte beslutat och Namn varit föredragande. Thomas Blom, prorektor, Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör och Barsha Yilmaz, studentkårens ordförande har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Johan Sterte

Dan Guttke

Signature page

This document has been electronically signed using eduSign.

eduSign

Electronically signed by

Dan Guttke

eduSign

Date and time of signature

2021-04-12 09:55 UTC

Authenticated by

Karlstads universitet